

Bydgoszcz, 11 lipca 2022 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.11.2022.TŁ.PZ

**Pani
Renata Dębińska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Bydgoszczy**

Szanowna Pani Dyrektor,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

Inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy Dział Pomocy Środowiskowej nr 6 przy ul. Kapuściska 10 - zwanym dalej MOPS, Ośrodkiem, jednostką lub jednostką kontrolowaną.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy Dział Pomocy Środowiskowej nr 6 ul. Kapuściska 10. Jednostkę skontrolowano w oparciu o analizę dokumentacji oraz wyjaśnienia MOPS.

Zakres kontroli obejmował działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wobec [REDAKTOWANE] do chwili obecnej. Kontrola miała wykazać czy pomoc udzielana środowisku była odpowiednia do sytuacji rodzinnej, życiowej i zdrowotnej oraz czy podjęte były wszelkie działania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych przepisów prawa. Jednostka została objęta kontrolą od grudnia 2019 r. Celem kontroli było ustalenie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - Działu Pomocy Środowiskowej nr 6, w zakresie udzielonej pomocy i wsparcia dla [REDAKTOWANE].

Kontrola została podjęta w związku z pismem [REDAKTOWANE] skierowanym do Urzędu Miasta Bydgoszczy przesłanym do wiadomości Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, dotyczącym nieprawidłowości w działaniach podejmowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej który stanowi, że „kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji

i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania...” a „podstawą prowadzenia kontroli doraźnej mogą być uzyskane przez właściwy do spraw pomocy społecznej wydział urzędu wojewódzkiego informacje dotyczące nieprawidłowości w organizacji i funkcjonowaniu jednostki podlegającej kontroli.”

Szczegółowe wyniki kontroli opisane zostały w protokole, który w dniu 15 czerwca 2022 r. został podpisany przez Dyrektora jednostki podlegającej kontroli.

Zespół kontrolny na podstawie przeprowadzonej rozmowy z Panią Lidią Musielewicz - Kierownikiem Działu Pomocy Środowiskowej nr 6 oraz Panią Aleksandrą Brach Zastępcą Kierownika Działu oraz zgromadzonych akt ustalił sytuację [REDAKTOWANE], która jest objęta wsparciem w formie usług opiekuńczych zgodnie z decyzją administracyjną z dnia 31 stycznia 2022 r. znak: ROPS-W.5025.00399.2022 w wymiarze 3 dni roboczych po jednej godzinie dziennie, z odpłatnością 25% rzeczywistych kosztów tj. 6,71 za godzinę usługi. Pracownik socjalny proponował zainteresowanej zwiększenie zakresu świadczonej pomocy usługowej o przygotowanie gorącego posiłku, na co zainteresowana nie wyraziła zgody. [REDAKTOWANE] była informowana również przez pracownika socjalnego o możliwościach zwolnienia z odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze W związku z m.in. kolejnymi prośbami [REDAKTOWANE] o wsparcie w formie posiłków jednodaniowych w dniu 24 lutego 2022 r. budżet Działu Pomocy Środowiskowej Nr 6 został zwiększony o 85 obiadów dowożonych przez Fundację Pro Omnis w Bydgoszczy (umowa o realizację zadania publicznego Nr 14/K/2021 z dnia 10.12.2021 r.). Zainteresowana po trzech dniach realizacji usługi zrezygnowała z posiłków. W celu wsparcia [REDAKTOWANE] w formie zabezpieczenia posiłku aktualnie tutejszy Dział dysponuje posiłkami przygotowywanymi i dowożonymi przez Fundację Pro Omnis oraz ma możliwość zwiększenia wymiaru i zakresu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zainteresowanej o przygotowywanie obiadów przez opiekunkę. O powyższym wsparciu zainteresowana była kilkakrotnie informowana i nie wyraziła na nie zgody. W dniu 3 listopada 2021 r. została także objęta wsparciem w ramach Projektu Kujawsko-Pomorska Teleopieka, realizowanego przez Zespół Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, ul. Ogrodowa 9.

Na podstawie akt kontroli zespół inspektorów stwierdził, iż Pani [REDAKTOWANE] bardzo regularnie odmawia, bądź rezygnuje z pomocy, która jest jej oferowana, zgodnie z możliwościami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. Zainteresowana często zmienia zdanie, odnośnie oczekiwanej pomocy, nie była zadowolona z posiłków z Domu Dziennego Pobytu „Kapuściska” oraz z Fundacji Pro Omnis, z uwagi na fakt, iż posiłki, zdaniem Pani [REDAKTOWANE] były dowożone o późnych porach, były zimne oraz nieświeże. Każde zgłoszenie [REDAKTOWANE], dotyczące jakości posiłków było zgłaszane telefonicznie

bądź mailowo do ww. realizatorów. Zainteresowana odrzuciła również propozycję, aby posiłki były przygotowywane przez opiekunę w miejscu zamieszkania. Pomimo częstych rezygnacji z oferowanych form pomocy oraz odmowy współpracy wskazane jest monitorowanie środowiska, mając na uwadze samotność, wiek i stan zdrowia zainteresowanej.

Zespół inspektorów skontrolował formy udzielonej pomocy, którą ww. otrzymała. Wywiady środowiskowe przeprowadzone były przez pracowników MOPS w systemie POMOST oraz z niego drukowane. Nie były uzupełniane druki kwestionariuszy określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r., poz. 893). Analizując treść rodzinnych wywiadów środowiskowych kontrolujący wskazali na konieczność szczegółowego i rzetelnego wypełniania druku wywiadu środowiskowego oraz dokonywania merytorycznej oceny. Przeprowadzając wywiad pracownik socjalny musi wziąć pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, majątkową i dochodową klienta, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznania pomocy. Zgodnie z art. art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej „*praca socjalna*” należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Poprzez pracę socjalną należy rozumieć „*działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi*”. Do jej wykonywania zobowiązani są ustawą pracownicy socjalni. Jednak pracownicy socjalni opisywali bardzo lakoiczne informacje na temat działań o charakterze pracy socjalnej tj. „inne formy pracy socjalnej lub zgodnie z ustawą o pomocy społecznej”. W aktach kontroli znajdowały się notatki służbowe oraz wydruki z systemu Pomost dot. pracy socjalnej. Akta kontroli zostały przeanalizowane pod względem terminów załatwienia spraw, badając czasookres od złożenia wniosku do wydania decyzji administracyjnej. Ustalono, że wnioski były składane przez stronę w formie pisemnej lub zgłoszenia telefonicznego. Wszystkie decyzje zostały wydane w terminie zgodnym z art. 35 k.p.a. oraz zawarte były aktualne publikatory wskazanych przepisów prawa (np. tj. ustawa o pomocy społecznej). Zespół inspektorów ustalił, że okresie kontrolowanym we wszystkich przypadkach nadano rygor natychmiastowej wykonalności w trybie art. 108 k.p.a. Ustawa o pomocy społecznej nie przewiduje przypadków obligatoryjnego nadawania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzjom o przyznaniu świadczeń z pomocy społecznej. Zapis art. 108 § 1 kpa stanowi, że decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa

narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony.

Wskazać należy, iż "niezbędność" natychmiastowego wykonania decyzji jest kluczowa do oceny możliwości nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności. Niezbędność niezwłocznego działania zachodzi wówczas, gdy nie można się obejść w danym czasie i w istniejącej sytuacji bez wykonania praw lub obowiązków, o których rozstrzyga się w decyzji, ponieważ zwłoka w ich wykonaniu zagraża dobrom chronionym, określonym w art. 108 § 1 kpa. Zagrożenie to musi mieć realny charakter i nie może być tylko teoretycznie prawdopodobne. W orzecznictwie sądowno-administracyjnym ugruntował się pogląd, zgodnie z którym, rozstrzygnięcie o zaopatrzeniu w rygor natychmiastowej wykonalności powinno zostać uzasadnione faktycznie i prawnie poprzez wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz poprzez wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 kpa.). Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 30.06.2006 r. w sprawie o sygn. akt I OSK 116/06 orzekł, iż „ustalenie zaistnienia przesłanek nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności należy do organu administracji publicznej. Organ ten zobowiązany jest poczynić w tym zakresie niezbędne ustalenia w każdej sprawie i na każdym etapie postępowania (...) w części dotyczącej przedmiotowego rygoru. Istotne jest także i to, że instytucja przewidziana w art. 108 kpa ma charakter wyjątku od zasady niewykonywania decyzji nieostatecznych. Przesłanki uzasadniające taki rygor muszą być zatem poddawane ścisłej wykładni. Omawiany rygor może być nadany decyzji tylko w sytuacji, gdy jest to niezbędne dla ochrony wartości wskazanych w art. 108 § 1 kpa”.

Decyzje administracyjne były doręczane w sposób zgodny z k.p.a. Wszystkie skontrolowane decyzje były wysyłane pocztą polską. Kontrolowana dokumentacja w powyższym zakresie prowadzona była prawidłowo. Zespół Kontrolny po zapoznaniu się z aktami sprawy, wyjaśnieniami pracownika socjalnego i Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej nr 6, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy nie stwierdził zaniedbań pracowników ww. jednostki w zakresie udzielanej pomocy i wsparcia [REDAKTION]

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **pozytywna z uchybieniami**¹.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017).

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Prawidłowe i rzetelne wypełnianie kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego, w szczególności działań o charakterze pracy socjalnej.

Termin wykonania: na bieżąco,

2. Uzasadnianie niezbędności nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji, której został nadany ww. rygor w trybie art. 108 k.p.a.

Termin realizacji: na bieżąco

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
4. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydatne lub nieoszczędne.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Józef Ramlau
Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat:
ul. Ogrodowa 9,
85-039 Bydgoszcz,
2. Pan Rafał Bruski
Prezydent Miasta Bydgoszcz
ul. Jezuicka 1,
85-102 Bydgoszcz,
3. a/a.